

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Media en Creatieve Industrie

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Datum 6 juli 2026
Betreft Beantwoording brief betreffende de toezegging onderzoek naar
desinformatie bij de publieke omroep en toezegging tegengaan
desinformatie publieke omroep

Onze referentie

63817502

Uw brief

24 december 2025

Uw referentie

179313

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen in uw brief van 24 december 2025
betreffende de toezegging onderzoek naar desinformatie bij de publieke omroep
(T03080) en toezegging tegengaan desinformatie publieke omroep (T03480).

Dit is een extra toelichting naast het antwoord van mijn ambtsvoorganger bij deze
toezeggingen in de mediabegrotingsbrief 2026 van 14 november 2025 met
kenmerk 36 800-VIII, nr. 16.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Rianne Letschert

Antwoorden op vragen in de brief van 24 december 2025 met kenmerk 179313 betreffende de toezegging onderzoek naar desinformatie bij de publieke omroep (T03080) en toezegging tegengaan desinformatie publieke omroep (T03480).

Onze referentie
63817502

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA.

Vraag 1

Deelt u de visie van de fractieleden van het CDA dat desinformatie (die bewust wordt verspreid) schadelijk is en niet bijdraagt aan zorgvuldige meningsvorming binnen de samenleving? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Ja. Het kabinet hanteert als definitie van desinformatie 'het doelbewust, veelal heimelijk, verspreiden van misleidende informatie, met het doel om schade toe te brengen aan het publieke debat, democratische processen, de open en kenniseconomie of volksgezondheid'.¹ Wanneer de verspreiding van desinformatie effectief wordt ingezet, dan draagt dit inderdaad niet bij aan een zorgvuldige meningsvorming binnen de samenleving.

Vraag 2

Deelt u het standpunt van de fractieleden van het CDA dat desinformatie (die bewust wordt verspreid) steeds grotere vormen aanneemt en daarmee een steeds grotere bedreiging vormt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Het kabinet ziet desinformatie als een bedreiging voor het publieke debat. Het kabinet wil meer zicht op de verspreiding van desinformatie en of dit wordt verspreid als beïnvloedingstechniek van statelijke actoren. Daarom werkt het kabinet, onder coördinatie van het ministerie van BZK, aan wetgeving en de inrichting van een organisatie die buitenlandse desinformatie gericht op ondermijning van de democratische rechtsstaat structureel kan detecteren. Daarnaast voert een consortium een onderzoek uit onder leiding van de Wageningen Universiteit (WUR) naar de *impact* van desinformatie op de Nederlandse situatie. Het onderzoek richt zich op de gevolgen van desinformatie, interventies die bijdragen aan een inclusieve publieke ruimte en technologische ontwikkelingen die de verspreiding van desinformatie, maar ook bestrijding ervan, kunnen beïnvloeden. De resultaten van dit onderzoek worden in september 2026 verwacht. Eind 2026 informeert het kabinet uw Kamer over de stand van zaken op zowel het detectieorgaan als op de onderzoeksresultaten.

Vraag 3

De fractieleden van het CDA zijn van mening dat juist de publieke omroep die wordt betaald uit gemeenschapsgelden aan alle kanten moet voorkomen dat zij desinformatie (bewust) verspreidt. De burgers moeten ergens een bron hebben waar ze op kunnen vertrouwen, aldus deze leden. Zij vragen hoe u hier tegenaan kijkt.

Vraag 4

Volgens deze leden zou het goed zijn wanneer aan de publieke omroep

¹ Kamerstukken II, 2022–2023, 30 821, nr. 173

uitdrukkelijk de opdracht wordt gegeven betrouwbare en geverifieerde informatie te leveren. Daarnaast zou het goed zijn wanneer de omroep beschikt over een methode om desinformatie (die bewust wordt verspreid) te toetsen en de verspreiding van desinformatie te bestrijden. De fractieleden van het CDA vragen of u deze visie deelt. Zo nee, waarom niet?

Onze referentie
63817502

Vraag 5

In het vervolg daarop dienen de toezichthoudende organen expliciet het recht te hebben om stevig in te grijpen, mocht één van de omroepen binnen het Nederlandse omroepstelsel desinformatie (bewust) verspreiden, zo stellen de fractieleden van het CDA. Zij vragen wat uw standpunt hierover is.

Vraag 6

De fractieleden van het CDA zijn benieuwd naar uw antwoorden. Kunt u toezeggen dat in gesprekken met de publieke omroep en in komende wet- en regelgeving hier expliciet aandacht aan wordt besteed?

Antwoord op 3, 4, 5, 6:

Gelet op de aard van de vragen van de leden van de CDA-fractie heb ik gemeend dat ik de vragen 3 tot en met 6 beter in samenhang kan beantwoorden zodat deze leden een goed beeld krijgen van de opvattingen van de regering.

De regering is het volledig met de leden van de CDA-fractie eens dat de publieke omroep een betrouwbare bron van informatie dient te zijn. Goed en betrouwbaar media-aanbod is het fundament van de publieke omroep. Het bieden van onafhankelijke, betrouwbare en objectieve informatie die voldoet aan hoge journalistieke ethische principes en kwaliteitsnormen is dan ook een wettelijke kerntaak van de publieke omroep. Het is een groot goed dat de sector zelf zeggenschap heeft over wat kwalitatief goed informatieaanbod en in het bijzonder journalistieke berichtgeving is en dat er een grote mate van zelfregulering is. Op grond van internationaal aanvaarde en in onze Grondwet verankerde democratische rechtsstatelijke beginselen dient de overheid zich immers te onthouden van inhoudelijke bemoeienis met meningsuiting. Dat geldt ook voor programmering van de publieke omroep. Het gegeven dat de publieke omroep een publieke taak heeft en gefinancierd wordt met overheidsmiddelen, geeft op zichzelf namelijk geen legitimatie voor een uitzondering op die grondprincipes.

Dat neemt niet weg dat er ter uitwerking van de publieke mediaopdracht eisen en verplichtingen aan de publieke omroep kunnen worden opgelegd, ook ten aanzien van zijn journalistieke taak. Het is begrijpelijk en aanvaardbaar dat men vanwege de essentiële functie die de publieke omroep in de samenleving vervult zekere garanties wenst voor een goede uitoefening van die functies. De eigen verantwoordelijkheid van de sector voor het bedrijven van verantwoorde journalistiek is immers niet vrijblijvend. De waarde van een geloofwaardige publieke omroep in een democratische samenleving is daarvoor te cruciaal. In het feit dat de waarborgen voor goede journalistiek binnen de publieke omroep kwetsbaar zijn gebleken, ziet de regering aanleiding om de werking van zelfregulerende mechanismen te verbeteren. In de voorgenomen wetgeving voor de hervorming van het publieke omroepbestel worden de journalistiek code, de redactiestatuten en de positie van de ombudsman binnen de publieke omroep als geheel verstevigd. Ook wil de regering voorzien in adequaat extern toezicht wanneer structureel tekort wordt geschoten in de naleving van wettelijke en

journalistieke normen, met inachtneming van de constitutionele bescherming van de persvrijheid. Speerpunten daarbij zijn een duidelijker bevoegdheidstoedeling aan het Commissariaat voor de Media als toezichthouder en een versterkt instrumentarium om in te grijpen. Ik voer daarover intensieve gesprekken met stakeholders, waaronder de publieke omroep, de ombudsman voor de publieke omroep en het Commissariaat.

Onze referentie
63817502

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Media en Creatieve Industrie

Van

*Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

*Deze nota bevat naast de naam en contactgegevens van de medewerker ook andere informatie die niet openbaar gemaakt kan worden? **Nee**

Datum

12 mei 2026

Referentie

63818166

Bijlagen

Beantwoording

nota

Beantwoording brief betreffende de toezegging onderzoek naar desinformatie bij de publieke omroep en toezegging tegengaan desinformatie publieke omroep

Aanleiding

De OCW-commissie van de Eerste Kamer heeft vragen gesteld over desinformatie bij de publieke omroepen. Eerder verwees uw voorganger in de Mediabegrotingsbrief naar de herziening van de landelijke publieke omroepen, en dat daar de journalistieke functie wordt versterkt. Dit was voor leden van de CDA-fractie onvoldoende en zij stelden aanvullende vragen.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met bijgevoegde beantwoording en de brief de ondertekenen.

Kernpunten

- In 2021 heeft MOCW tijdens een debat in de EK over een aanpassing van de Mediawet de toezegging gedaan om het onderzoek naar de veiligheid van journalisten uit te breiden met een onderzoek naar nepnieuws en desinformatie bij de publieke omroep.¹
- In 2022 zegde SOCW toe te onderzoeken of er binnen de Mediawet voldoende mogelijkheden zijn om desinformatie bij de publieke omroep tegen te gaan en dit mee te nemen in de beleidsdoorlichting media en de Kamer over de resultaten te informeren.²
- In de Mediabegrotingsbrief die in 2025 aan de Kamer is verstuurd geeft uw voorganger aan dat de journalistieke functie versterkt zal worden in het voorstel waarin het stelsel van de landelijke publieke omroepen wordt herzien. Hij gaf daarbij ook aan dat een onderzoek naar desinfo bij de publieke omroepen niet past bij de afstand die de overheid moet houden ten opzichte van de redacties van de omroepen (en de pers in zijn geheel).
- De CDA-fractie vraagt of u erkent dat bewust verspreide desinformatie schadelijk is voor zorgvuldige meningsvorming en een toenemende bedreiging vormt voor de samenleving. Zij benadrukt dat de publieke omroep, als met publieke middelen gefinancierde instelling, desinformatie actief moet voorkomen en een betrouwbare informatiebron moet zijn.

¹ Toezegging T03080

https://www.eerstekamer.nl/toezegging/onderzoek_naar_desinformatie_bij

² Toezegging T03480

https://www.eerstekamer.nl/toezegging/tegengaan_desinformatie_publieke

- De fractie vraagt verder of u onderschrijft dat de publieke omroep expliciet de opdracht zou moeten hebben om geverifieerde en betrouwbare informatie te leveren, te beschikken over methoden om desinformatie te toetsen en te bestrijden, en of toezichthouders voldoende en expliciete bevoegdheden zouden moeten hebben om in te grijpen wanneer een omroep bewust desinformatie verspreidt.
- *Kern beantwoording*
U geeft aan dat u bewust verspreide desinformatie schadelijk voor de democratische rechtsstaat vindt. De publieke omroep heeft wettelijk de opdracht om journalistiek aanbod te verzorgen dat voldoet aan hoge professionele en journalistieke kwaliteitseisen, waaronder betrouwbaarheid en zorgvuldige verificatie.
- De persvrijheid (Grondwet, Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en Media Freedom Act) begrenst de rol van de overheid bij journalistieke inhoud. Daarom ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de omroepen zelf, binnen een stelsel van zelfregulering, klachtenafhandeling via omroepen en de Ombudsman van de Publieke Omroep, en toezicht door het Commissariaat voor de Media.
- In het lopende wetstraject voor de landelijke publieke omroepen wordt de journalistieke functie van het bestel versterkt, onder meer via eisen aan redactiestatuten en een versterkte Ombudsman, met behoud van redactionele onafhankelijkheid. Nadere uitwerking volgt in het nog in te dienen wetsvoorstel, dat eerder is toegelicht in de brief van 4 april 2025.

Datum
12 mei 2026